

Μιχάλης Δαμανάκης

*Κείμενο Εργασίας για τη Διημερίδα, 8-9/7/2011,
με βάση και τα αποτελέσματα του Σεμιναρίου
Συνδέσμων του Δικτύου Σχολειών*

Ηλεκτρονική Μάθηση στην Ελληνική Διασπορά *Οργανωτικός Σχεδιασμός, Δίκτυο και Κόμβοι Ηλεκτρονικής Μάθησης*

1. Ιστορική εξέλιξη

Για να γνωρίζουμε όλοι σε ποιο σημείο της ιστορικής εξέλιξης των πραγμάτων βρισκόμαστε, θα επιχειρήσω, καταρχήν, μια σκιαγράφηση της εξέλιξης του Προγράμματος «*Παιδεία Ομογενών*» και της δομής του διάδοχου προγράμματος, με την επωνυμία «*Ελληνόγλωσση Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στη Διασπορά*».

Το Πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» υλοποιήθηκε μεταξύ Ιουνίου του 1997 και Αυγούστου του 2008, με ενδιάμεσες διακοπές.

Το πρόγραμμα αυτό είχε τρεις βασικές Δράσεις.

1. Δράση κατάρτισης Προγραμμάτων Σπουδών και παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού (ΑΘΗΝΑ).
2. Δράση επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και οργάνωσης εκπαιδευτικών και εικαστικών προγραμμάτων για ομογενείς μαθητές (ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ).
3. Δράση δημιουργίας Βάσεων Δεδομένων και παροχής Υπηρεσιών Τηλεκπαίδευσης (ΕΡΜΗΣ).

Στο πλαίσιο της Πρώτης Δράσης καταρτίστηκαν Προγράμματα Σπουδών (εγκεκριμένα βάσει ΦΕΚ 807/4-7-2006) και πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό, σε μορφή βιβλίων και CDRoms, για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης και Ξένης Γλώσσας και για τη διδασκαλία Στοιχείων Ιστορίας και Πολιτισμού.

Όλο αυτό το υλικό, εκτός από την έντυπη μορφή του, είναι αναρτημένο στον Ιστοχώρο που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της τρίτης Δράσης.

[**Ιστοσελίδα: www.uoc.gr/diaspora**]

Αυτό το εκπαιδευτικό υλικό αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία στηρίζεται το νέο Πρόγραμμα, το οποίο ξεκίνησε το Μάρτιο του 2011 και θα ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2013.

Το νέο Πρόγραμμα, το οποίο χάρη συντομίας αποκαλούμε «**Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση στη Διασπορά**», κινείται σε τρεις άξονες, οι οποίοι λίγο ως πολύ αποτελούν συνέχεια των τριών Δράσεων του Προγράμματος Παιδεία Ομογενών.

ΑΞΟΝΑΣ Α: Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και Προγράμματα Σπουδών

ΑΞΟΝΑΣ Β: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών- συμβατική και εξ αποστάσεως

ΑΞΟΝΑΣ Γ: Υποδομές και μεθοδολογία ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning).

Μια εποπτική εικόνα ως προς τις δράσεις του παλαιού και του νέου προγράμματος (έργου) παρέχει ο πίνακας 1.

Πίνακας 1: Δράσεις του παλαιού και του νέου έργου

<i>α/α</i>	Παιδεία Ομογενών Τίτλος δράσης
<i>I</i>	<i>ΑΘΗΝΑ (Α):</i> Προγράμματα Σπουδών και Εκπαιδευτικό Υλικό
<i>II</i>	<i>ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ (II):</i> Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών
<i>III</i>	<i>ΕΡΜΗΣ (Ε):</i> Βάσεις Δεδομένων, Δίκτυα και Υπηρεσίες Τηλεκπαίδευσης
	Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση στη Διασπορά Τίτλος άξονα (δράσης)*
<i>A</i>	ΑΞΟΝΑΣ Α: Παραγωγή Εκπαιδευτικού Υλικού και Προγράμματα Σπουδών
<i>B</i>	ΑΞΟΝΑΣ Β: Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών-συμβατική και εξ αποστάσεως
<i>Γ</i>	ΑΞΟΝΑΣ Γ: Υποδομές και Μεθοδολογία Ηλεκτρονικής Μάθησης (e-learning)

* Βλέπε επίσης τον **Πίνακα 1α** στο **Παράρτημα**

Στο πλαίσιο του Α' Άξονα θα παραχθεί συμπληρωματικό έντυπο υλικό - π.χ. για το Νηπιαγωγείο, «Αλφαβητάρι»-, αλλά και υλικό για την «**Ηλεκτρονική Μάθηση**»¹ (βλ. δράση Α3, στον πίνακα του παραρτήματος).

Συγκεκριμένα: Ομάδες Εργασίας επεξεργάζονται, διαφοροποιούν και εμπλουτίζουν μέρος του υπάρχοντος έντυπου και ψηφιακού υλικού έτσι, ώστε αυτό να μπορεί να αξιοποιηθεί και ως υλικό για την Ηλεκτρονική Μάθηση .

Η Ηλεκτρονική Μάθηση (Η.Μ.) αποτελεί το κέντρο βάρους και τον κύριο όγκο δουλειάς του νέου προγράμματος και η παρούσα Δημερίδα είναι αποκλειστικά αφιερωμένη σ' αυτήν.

Ερωτήματα όπως:

τι σημαίνει στην περίπτωσή μας Η.Μ.;

ποια είναι η στοχοθεσία της και τα περιεχόμενά της;

ποια η μεθοδολογία της και ποιες είναι οι ομάδες-στόχοι της;

θα μας απασχολήσουν στη Δημερίδα και ελπίζω να έχουμε σαφείς απαντήσεις το Σάββατο το βράδυ ή το αργότερο το βράδυ της ερχόμενης Τρίτης, όταν θα έχει ολοκληρωθεί και η Συνάντηση Εργασίας των μελών της Ομάδας Έργου.

Εγώ στην εισήγησή μου θα προσπαθήσω να περιγράψω:

- το γενικότερο πλαίσιο εντός του οποίου κινούμαστε,

¹ Με τον όρο Ηλεκτρονική Μάθηση αποδίδεται ο αγγλόγλωσσος όρος e-learning.

- τις βασικές παραμέτρους που επηρεάζουν, ή και καθορίζουν σ' ένα βαθμό, την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη διασπορά, εν γένει, και επομένως και την ηλεκτρονική μάθηση ως μια μορφή διδασκαλίας-μάθησης,
- τις παραδοχές και τις συμβάσεις πάνω στις οποίες θα στηριχθεί ο συνολικός σχεδιασμός της Η.Μ.

Θα ξεκινήσω τις αναλύσεις μου με τους φορείς και τις μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης, τις διάφορες ομάδες/κατηγορίες μαθητών και τις κατηγορίες εκπαιδευτικών, ως βασικών παραγόντων για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στην εκάστοτε χώρα διαμονής.

2. Φορείς και Μορφές Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης, Ομάδες Μαθητών, Κατηγορίες Εκπαιδευτικών, Γονείς και Ηλεκτρονική Μάθηση

2.1 Φορείς και Μορφές Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης

Πίνακας 2: Φορείς και μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στη διασπορά

Μορφές	Φορείς			Διδασκαλία Ελληνικής ενσωματωμένη στο εκπαιδευτικό σύστημα της χ.δ.	
	Παροικιακή οργάνωση/ Εκκλησία	Χώρα διαμονής (χ. δ.)	Χώρα προέλευσης (χ. π.)	Ναι	Όχι
1. Απογευματινά και Σαββατιανά ΤΕΓ*	x		x		x
2. Ενταγμένα ΤΕΓ (πρωινά ή απογευματινά)		x		x	
3. Ελληνικά Σχολεία (αμιγή)			x		x
4α. Ημερήσια Σχολεία (δίγλωσσα, εθνοτικά ομοιογενή)	x			x	
4β. Ημερήσια Σχολεία (δίγλωσσα, εθνοτικά ετερογενή)	x	x		x	
5. Δίγλωσσα Κρατικά Σχολεία		x		x	

*ΤΕΓ= Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας

Στον πίνακα 2 εμφανίζονται οι συνηθέστερες μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης και οι φορείς τους. Οι εν λόγω μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης μπορούν να συνοψισθούν σε δυο μεγάλες ομάδες:

- α) στα **Σχολεία** στα οποία εκπληρώνουν οι μαθητές την υποχρεωτική τους φοίτηση και απ' όπου λαμβάνουν αναγνωρισμένους τίτλους σπουδών και
- β) στα **Τμήματα** ή Τάξεις **Ελληνικής Γλώσσας**.

Τα **Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας (ΤΕΓ)** μπορεί να είναι ενταγμένα στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας διαμονής, οπότε ο βαθμός που παίρνει ο μαθητής στην Ελληνική Γλώσσα, κατά κανόνα, προσμετρείται στην πρόοδό του.

Η συντριπτική πλειοψηφία των ΤΕΓ, ωστόσο, λειτουργεί σε εθελοντική βάση, εκτός του συστήματος της χώρας διαμονής, απογευματινές ώρες ή κάθε Σάββατο (απογευματινά και Σαββατιανά ΤΕΓ).

Ιδιαίτερη σημασία για την περίπτωση μας- δηλαδή για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της Η.Μ - έχει ο **τόπος λειτουργίας** των ΤΕΓ. Διαφορετική, για παράδειγμα, είναι η οργάνωση και κατά συνέπεια και η λειτουργία των ΤΕΓ σε μεγάλα αστικά κέντρα, όπου τα Τμήματα μπορεί να συγκροτηθούν κατά **ηλικία** και **επίπεδο ελληνομάθειας**, και διαφορετικά αν λειτουργούν σε μια απομακρυσμένη περιοχή με ελάχιστους μαθητές ελληνικής καταγωγής, οπότε σε αρκετές περιπτώσεις δεν αρκεί ο αριθμός τους για τη δημιουργία ενός ΤΕΓ. Ειδικά σε τέτοιες περιπτώσεις η **Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση** θα μπορούσε να αποτελέσει μια λύση.

Σημαντικό είναι επίσης, αν ένα ΤΕΓ στεγάζεται σ' ένα σχολείο, όπως για παράδειγμα στο Σχολείο *Σωκράτης* στο Μόντρεαλ, ή στο *Σωκράτης* στο Σικάγο ή στο *Alphington Grammar School* στη Μελβούρνη ή στο *4^ο Δημοτικό Σχολείο Μονάχου*, ή αν στεγάζεται σ' ένα μη **σχολικό χώρο**, π.χ. σε ένα χώρο της Εκκλησίας ή της Κοινότητας. Στην πρώτη περίπτωση υπάρχουν και μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι απαιτούμενες υποδομές, για ΗΜ, ενώ στη δεύτερη, κατά κανόνα, δεν υπάρχουν υποδομές.

Βέβαια συναντάμε και πολλές περιπτώσεις όπου ένα ΤΕΓ στεγάζεται, ή καλλίτερα φιλοξενείται, σ' ένα σχολείο με καλές υποδομές στις οποίες όμως οι Έλληνες δάσκαλοι και μαθητές δεν έχουν πρόσβαση. Το εν λόγω φαινόμενο απαντάται, για παράδειγμα, πολύ συχνά στις ευρωπαϊκές χώρες. Οι παραπάνω διαφοροποιήσεις, από χώρα σε χώρα, από μορφή εκπαίδευσης σε μορφή εκπαίδευσης και από σχολείο σε σχολείο μάς είναι ήδη γνωστές, από παλαιότερες μελέτες. Στην τρέχουσα μελέτη, του νέου προγράμματος, επιχειρείται μια συστηματική καταγραφή και **διερεύνηση των υποδομών** που είναι αναγκαίες για την ΗΜ, σε κάθε εκπαιδευτική μονάδα. Επίσης διερευνώνται οι δυνατότητες συγκεκριμένων σχολικών μονάδων να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι «**Διαχειριστικοί Κόμβοι**», κάτι που θα μας απασχολήσει παρακάτω.

Από τις παραπάνω μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης διαφαίνονται τουλάχιστον δύο μορφές χρήσης της πλατφόρμας και εν γένει του συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης.

1. **Συμπληρωματική χρήση του συστήματος ηλεκτρονικής μάθησης κατά τη συμβατική δια ζώσης διδασκαλία-μάθηση σε οργανωμένες μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης (Η.Σ και ΤΕΓ).**
2. **Χρήση από το δάσκαλο για σύγχρονη και ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση μαθητών σε απομακρυσμένες περιοχές (εξ αποστάσεως εκπαίδευση).**

2.2 Μαθητές: Ομάδες-στόχοι

Στις παραπάνω μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης φοιτούν κατά κανόνα μαθητές ελληνικής καταγωγής. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως, όπως για παράδειγμα στην Αυστραλία, και μετά την ίδρυση των Charter Schools και στις ΗΠΑ, φοιτούν και αλλοεθνείς μαθητές, κυρίως στα Ημερήσια Σχολεία, αλλά και σε ενταγμένα Τμήματα/ Τάξεις σε σχολεία της χώρας διαμονής.

Το **επίπεδο ελληνομάθειας** των μαθητών ποικίλλει από χώρα σε χώρα, από οικογένεια σε οικογένεια και από μαθητή σε μαθητή. Στις μεγάλες παροικίες της Γερμανίας, για παράδειγμα, η ελληνική χρησιμοποιείται ακόμα ως κώδικας επικοινωνίας τόσο σε παροικιακούς θεσμούς, όσο και στις οικογένειες, πράγμα που δεν συμβαίνει, ή δεν συμβαίνει στον ίδιο βαθμό, σε αντίστοιχες μεγάλες παροικίες στην Αυστραλία, στον Καναδά και προπάντων στις ΗΠΑ.

Με κριτήρια την **εθνοτική καταγωγή** και την **ελληνομάθεια** μπορούμε να διακρίνουμε τρεις υπαρκτές ομάδες μαθητών:

1. *τους ομοεθνείς ελληνόγλωσσους,*
2. *τους ομοεθνείς χωρίς γνώση της ελληνικής και*
3. *τους αλλοεθνείς αλλόγλωσσους.*

Αν στα παραπάνω κριτήρια προσθέσουμε και το **ηλικιακό**, προκύπτουν οι ακόλουθες τέσσερις **ομάδες-στόχοι**, οι οποίες και αποτέλεσαν τη βάση για την παραγωγή του εκπαιδευτικού υλικού σε έντυπη (βιβλία) και ψηφιακή (CDroms) μορφή, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Παιδεία Ομογενών».

1. *Ομοεθνείς μαθητές της προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας με έστω περιορισμένη επικοινωνιακή επάρκεια στην Ελληνική.*
2. *Ομοεθνείς μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με περιορισμένη επικοινωνιακή επάρκεια στην Ελληνική.*
3. *Ομοεθνείς μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης χωρίς καθόλου γλωσσικές και με ελάχιστες ή «καθόλου» ελληνογενείς πολιτισμικές προϋποθέσεις.*
4. *Αλλοεθνείς – αλλόγλωσσοι μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μαθαίνουν την Ελληνική.*

Αντιμετωπίζοντας μεθοδολογικά τις ομάδες 3 και 4 ως μια ομάδα, κατασκευάσαμε στο πλαίσιο του προγράμματος *Παιδεία Ομογενών* από ένα «πακέτο» γλωσσικού υλικού για καθεμία από τις τρεις ομάδες. Το υλικό αυτό θα αποτελέσει τη βάση για την παραγωγή του αντίστοιχου υλικού για την Η.Μ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω ομάδες-στόχους και το εκπαιδευτικό υλικό, σχεδιάζουμε το σύστημα Η.Μ σχεδιάζεται έτσι, ώστε να εξυπηρετεί τις ανάγκες τουλάχιστον δύο μεγάλων ομάδων μαθητών:

1. *Μαθητές με πολύ περιορισμένες έως μηδενικές γνώσεις στην ελληνική, οι οποίοι αρχίζουν σε ηλικία 6/7 ετών να την μαθαίνουν,*
2. *Μαθητές αντίστοιχου γλωσσικού επιπέδου, αλλά σε ηλικία 12 ετών και άνω (Βλέπε συνέχεια στο κεφάλαιο 4)*

2.3 Εκπαιδευτικό Προσωπικό

Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν στις διάφορες μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης μπορεί να χωριστούν σε δύο μεγάλες ομάδες: στους **αποσπασμένους** και στους **ομογενείς**, οι οποίοι διαμένουν μόνιμα στις χώρες διαμονής. Οι ομογενείς μπορεί να χωριστούν περαιτέρω σε δύο ομάδες. Σ' αυτούς που διαθέτουν **κατάρτιση δασκάλου** και σ' εκείνους που δεν διαθέτουν και που σε αρκετές περιπτώσεις ασκούν ένα άλλο επάγγελμα και ευκαιριακά διδάσκουν σε κάποια απογευματινά ή Σαββατιανά Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας.

Τέτοιου είδους κατηγοριοποιήσεις έχουν αναμφίβολα νόημα, επειδή οι επιμορφωτικές ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών εκπαιδευτικών διαφοροποιούνται μεταξύ τους.

Στην περίπτωση της Ηλεκτρονικής Μάθησης, όμως, το κυρίαρχο κριτήριο διαφοροποίησης των εκπαιδευτικών μεταξύ τους είναι η **εξοικείωση με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου**.

Στο πλαίσιο των μελετών που βρίσκονται σε εξέλιξη διερευνώνται, μεταξύ των άλλων, και οι γνώσεις και εμπειρίες των εκπαιδευτικών αναφορικά με τη χρήση νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου στη διδασκαλία τους. Δεν έχουμε όμως ακόμα επεξεργασθεί τα σχετικά ερωτηματολόγια.

Περιττό να υπογραμμισθεί ότι οι επιμορφωτικές προσπάθειες του νέου Προγράμματος «Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση στη Διασπορά», θα πρέπει να εστιάζουν στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών έτσι, ώστε αυτοί να μπορούν να αξιοποιούν τις δυνατότητες που θα τους παρέχει το σύστημα Η,Μ.

2.4 Γονείς

Σύμφωνα με παλαιότερες μελέτες μας, η χρήση ή μη χρήση της ελληνικής, ως κώδικα επικοινωνίας, στην οικογένεια εξαρτάται κυρίως:

- από την εθνοτική σύνθεση της οικογένειας (μικτοί γάμοι),
- από τη γενιά (οικογένεια πρώτης, δεύτερης, τρίτης γενιάς),
- από τον τόπο κατοικίας και το συνακόλουθο ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο περιβάλλον,
- από τους κοινωνικο-πολιτισμικούς προσανατολισμούς της οικογένειας,
- από την εν γένει ιστορική πορεία της εκάστοτε διασποράς και παροικίας.

Οι παραπάνω παράμετροι συνεχίζουν να ισχύουν και θα ληφθούν υπόψη και στο νέο πρόγραμμα. Εκείνο όμως που διερευνούμε για πρώτη φορά είναι η χρήση των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου στην κάθε οικογένεια. Για την υλοποίηση του συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης είναι σημαντικό να υπάρχει υπολογιστής και πρόσβαση στο διαδίκτυο και στην οικογένεια και να είναι εξοικειωμένοι γονείς και παιδιά με τη χρήση τους.

Και σ' αυτή την περίπτωση δεν έχουμε ακόμα επεξεργασθεί τα σχετικά ερωτηματολόγια.

3. Οργάνωση του συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω δεδομένα και τη στοχοθεσία του Τεχνικού Δελτίου Έργου ως προς την ανάπτυξη συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης, η **προσωρινή πρότασή μας** ως προς τη στοχοθεσία και την οργάνωση του συστήματος Η.Μ. έχει ως ακολούθως.

3.1 Στοχοθεσία

Η μέθοδος **Ηλεκτρονικής Μάθησης** δεν έρχεται να αντικαταστήσει τη **συμβατική δια ζώσης διδασκαλία-μάθηση**, για τους ακόλουθους κυρίως λόγους.

Ο πρώτος είναι ότι σε κανένα εκπαιδευτικό σύστημα στο σύγχρονο κόσμο δεν έχει συμβεί αυτό μέχρι σήμερα, είτε επειδή οι υπάρχουσες μέθοδοι Η.Μ. δε είναι ακόμα τόσο εξελιγμένες ώστε να μπορούν να αντικαταστήσουν τη συμβατική διδασκαλία-μάθηση είτε για παιδαγωγικούς λόγους.

Ο δεύτερος λόγος είναι παιδαγωγικός. Οι διάφορες μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στη διασπορά, και προπάντων τα ΤΕΓ στα οποία φοιτά η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών, λειτουργούν ως **χώροι βιωματικής**, πρόσωπο προς πρόσωπο, **κοινωνικοποίησης** για τις νέες γενιές. Η **κοινωνικοποιητική λειτουργία** των ΤΕΓ είναι για πολλές οικογένειες ομογενών σημαντικότερη από τη **λειτουργία παροχής γνώσεων και δεξιοτήτων**, τις οποίες τα παιδιά τους αποκτούν έτσι κι αλλιώς στο πρωινό σχολείο τους - με εξαίρεση την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας την οποία μαθαίνουν στα απογευματινά ή Σαββατιανά Τμήματα.

Ένας τρίτος λόγος αφορά την υφή του γλωσσικού μαθήματος. Μαθαίνω γλώσσα σημαίνει ακούω και επικοινωνώ με φυσικούς ομιλητές, έτσι ώστε να εξοικειωθώ με την ορθή προφορά, να αποκτήσω φυσικότητα στη χρήση λεξιλογίου και επιπλέον να εντοπίσω τα συχνόχρηστα δομικά σχήματα που ταιριάζουν σε κάθε περίπτωση επικοινωνίας (π.χ. πληθυντικός ευγενείας όταν υφίσταται κοινωνική ή ηλικιακή απόσταση ανάμεσα σε ομιλητή και ακροατή).

Στόχος μας είναι, το προς ανάπτυξη σύστημα Ηλεκτρονικής Μάθησης να αξιοποιηθεί σε τρεις κατευθύνσεις:

1. *Συμπληρωματική χρήση του συστήματος ηλεκτρονικής μάθησης κατά τη συμβατική δια ζώσης διδασκαλία-μάθηση σε οργανωμένες μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευση (Η.Σ και ΤΕΓ),*
2. *Χρήση από το δάσκαλο για σύγχρονη και ασύγχρονη τηλεκπαίδευση μαθητών σε απομακρυσμένες περιοχές (εξ αποστάσεως εκπαίδευση),*
3. *Χρήση από κάθε ενδιαφερόμενο μεμονωμένο χρήστη και από μαθητές σε Κοινότητες Μάθησης.*

3.2 Συγκρότηση Δικτύου Σχολείων

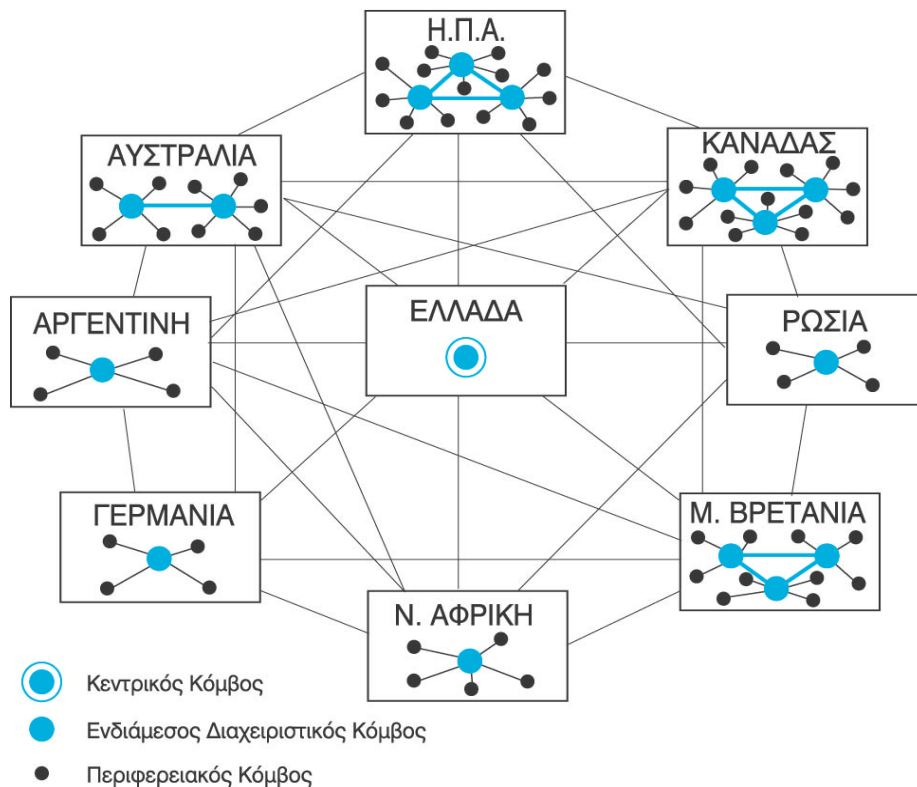
Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του συστήματος Η.Μ. είναι η δημιουργία ενός Δικτύου Εκπαιδευτικών Μονάδων- δηλαδή Σχολείων και Τμημάτων Ελληνικής Γλώσσας. Οι εκπαιδευτικές μονάδες αυτού του Δικτύου, το οποίο συμβατικά αποκαλούμε **Δίκτυο Σχολείων**, θα λειτουργήσουν πιλοτικά και θα μας βοηθήσουν να

αναπτύξουμε από κοινού το σύστημα Ηλεκτρονικής Μάθησης. Συγχρόνως διεξάγουμε, κυρίως στα Σχολεία και ΤΕΓ του Δικτύου, αλλά και σε άλλα σχολεία και ΤΕΓ, μικρές έρευνες, οι οποίες θα μας βοηθήσουν στην ανάπτυξη του συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης.

Για να στηθεί το δίκτυο είναι απολύτως αναγκαία η συνεργασία των φορέων των συγκεκριμένων σχολείων, τα οποία θα λειτουργήσουν πιλοτικά καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, 2011-2013.

Το σχολικό έτος 2011/12 - σύμφωνα με το πρόγραμμα του Β. Ημισφαιρίου- το πρόγραμμα θα ξεκινήσει με 20-25 Εκπαιδευτικές Μονάδες - περίπου 10 Σχολεία και 15 ΤΕΓ- οι οποίες θα διπλασιαστούν, τουλάχιστον, το σχολικό έτος 2012/13.

ΔΙΚΤΥΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΜΒΟΙ

Η δημιουργία του Δικτύου των 20-25 Σχολείων και ΤΕΓ, που θα εμπλακούν αμέσως στο πρόγραμμα, θα οριστικοποιηθεί με το κλείσιμο της Δημερίδας. Το εν λόγω Δίκτυο είναι σύνθετο, με την έννοια ότι στην πραγματικότητα είναι τέσσερα δίκτυα μαζί:

1. Δίκτυο Φορέων και Διευθυντών Εκπαιδευτικών Μονάδων
2. Δίκτυο εκπαιδευτικών των εν λόγω Σχολείων και ΤΕΓ.
3. Δίκτυο μαθητών των εν λόγω Σχολείων και ΤΕΓ.
4. Δίκτυο Γονέων.

Σε κάθε εκπαιδευτική μονάδα θα υπάρχει τουλάχιστον ένας εκπαιδευτικός έμπειρος και εξοικειωμένος με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου, ο οποίος θα λειτουργεί ως **Σύνδεσμος** του Προγράμματος με το σχολείο του και ως **Πολλαπλασιαστής**, δηλαδή θα ενημερώνει και θα βοηθά τους συναδέλφους του.

Αυτοί οι **Εκπαιδευτικοί-Σύνδεσμοι** εκτός από το επιμορφωτικό σεμινάριο, που οργανώθηκε ειδικά γι αυτούς, συμμετέχουν και στη Δημερίδα, με αντικείμενο την Η.Μ., έτσι ώστε να έχουν πλήρη ενημέρωση και να προετοιμαστούν κατάλληλα, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στο ρόλο τους.

3.3 Κόμβοι Ηλεκτρονικής Μάθησης

Τα Σχολεία και Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας που θα ενταχθούν στο δημιουργούμενο Δίκτυο είναι αυτομάτως και Κόμβοι του συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης, με την έννοια ότι και θα μας βοηθούν στην ανάπτυξη του συστήματος και συγχρόνως θα είναι και Χρήστες.

Κόμβος όμως είναι και κάθε άλλο Σχολείο ή ΤΕΓ ή ίδρυμα, οργάνωση κ.λπ. που κάνει χρήση του συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης. Αυτού του είδους τους Κόμβους του ονομάζουμε «**Περιφερειακούς Κόμβους**».

Στον αντίποδα των Περιφερειακών Κόμβων βρίσκεται ο «**Κεντρικός Κόμβος**», προς το παρόν στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και συγκεκριμένα στο « Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών» (ΕΔΙΑΜΜΕ) που έχει την ευθύνη υλοποίησης του όλου προγράμματος «*Ελληνόγλωσση Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στη Διασπορά*». Αργότερα ο Κόμβος θα διασυνδεθεί με την Ηλεκτρονική Πύλη του Υπουργείου Παιδείας.

{Για την Ηλεκτρονική Πύλη του Υπουργείου θα μας ενημερώσει εκπρόσωπος του Υπουργείου}

Για την καλύτερη λειτουργία του συστήματος Ηλεκτρονικής Μάθησης κρίνεται σκόπιμο να λειτουργήσουν μεταξύ Κεντρικού και των Περιφερειακών Κόμβων **ενδιάμεσοι «Διαχειριστικοί Κόμβοι**», οι οποίοι θα επιτελούν παρόμοιες λειτουργίες με το Κεντρικό Κόμβο για την περιοχή ευθύνης τους.

Σε πρώτη φάση προγραμματίζεται να δημιουργηθούν, οι ακόλουθοι «**Διαχειριστικοί Κόμβοι**», 2-3 στην Αμερική, 1-2 στον Καναδά, 1 στη Ν. Αμερική

(Αργεντινή), 2-3 στην Αυστραλία, 1 στη Νότια Αφρική, 1 στη Ρωσία, 1 στην Ουκρανία, 2-3 στη Γερμανία, 1 στην Αγγλία.

Το θέμα των ενδιάμεσων **Διαχειριστικών Κόμβων** θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης στη **Διημερίδα**. Οι αποφάσεις, όμως, ποιο σχολείο θα λειτουργήσει ως Διαχειριστικός Κόμβος θα ληφθούν αργότερα και αφού έχει διασφαλισθεί, ότι τα ενδιαφερόμενα σχολεία και φορείς πληρούν τις **απαιτούμενες προδιαγραφές** τόσο ως προς το **τεχνικό σκέλος** όσο και ως προς τους **Συνδέσμους**.

3.3.1 Λειτουργίες του Κεντρικού και των ενδιάμεσων Διαχειριστικών Κόμβων

Στον **Κεντρικό Κόμβο** θα βρίσκονται και θα λειτουργούν: η *Πλατφόρμα Ηλεκτρονικής Μάθησης, Αίθουσα Τηλεδιασκέψεων, Τράπεζες Εκπαιδευτικού Υλικού* και γενικά οι *Πόροι και οι Υπηρεσίες Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης*, από τα οποία θα μπορεί να κάνει χρήση κάθε συλλογικός ή ατομικός χρήστης. Αυτά θα επικαιροποιούνται, θα εμπλουτίζονται και θα βελτιστοποιούνται συνεχώς, με ευθύνη του ΕΔΙΑΜΜΕ και των αρμόδιων Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας.

Με ευθύνη του Κεντρικού Κόμβου θα μπορούν επίσης να οργανώνονται και να υλοποιούνται μαθήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τηλεδιασκέψεις μεταξύ Κεντρικού και Διαχειριστικών Κόμβων, τηλεδιασκέψεις μεταξύ των συνεργατών του προγράμματος κ.λπ.

Οι **Διαχειριστικοί Κόμβοι** θα αποτελούν ένα είδος «αντίγραφου» του Κεντρικού Κόμβου, από τον οποίο θα τροφοδοτούνται και θα επικαιροποιούνται συνεχώς, για να επιτελούν παρόμοιες λειτουργίες με τον Κεντρικό Κόμβο στην περιοχή ευθύνης τους. Θα μπορούν, για παράδειγμα, να οργανώνουν *Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση* για μαθητές, *Σεμινάρια Τηλεπιμόρφωσης* για εκπαιδευτικούς, να αναρτούν πληροφορίες και λοιπό υλικό, τοπικού ενδιαφέροντος, στην Πλατφόρμα Ηλεκτρονικής Μάθησης κ.λπ.

Η σημαντικότερη λειτουργία των ενδιάμεσων Διαχειριστικών Κόμβων θα είναι η οργάνωση μαθημάτων *Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης* σε απομακρυσμένες περιοχές. Αυτή θα μπορούσε να έχει διάφορες μορφές. Για παράδειγμα, ο δάσκαλος κάθεται στον ενδιάμεσο *Διαχειριστικό Κόμβο* και οι μαθητές σε Περιφερειακούς Κόμβους ή και στο σπίτι τους. Πραγματεύονται **συγχρονικά** ένα θέμα και στη συνέχεια ο δάσκαλος δίδει στους μαθητές δραστηριότητες και ασκήσεις που θα κάνουν μόνοι τους, κάνοντας χρήση της **ασύγχρονης** πλατφόρμας ή και έντυπου υλικού (βιβλία) που ήδη θα έχουν οι μαθητές.

Ο δάσκαλος όμως θα μπορούσε να διδάσκει σε ένα απογευματινό ή Σαββατιανό Τμήμα Ελληνικής, κάνοντας χρήση της *Αίθουσας Τηλεδιάσκεψης* του ενδιάμεσου Διαχειριστικού Κόμβου και οι μαθητές από τις απομακρυσμένες περιοχές να συμμετέχουν ζωντανά στο μάθημα, μέσω skype ή άλλων εργαλείων/πλατφορμών τηλεκπαίδευσης/τηλεπιμόρφωσης ή σε ιδανικές συνθήκες μέσα από μια άλλη αίθουσα τηλεδιάσκεψης.

Επειδή κάποια από τα σχολεία του δικτύου έχουν ήδη εκφράσει προθυμία να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι *Διαχειριστικοί Κόμβοι*, δίδονται παρακάτω μια σειρά από πληροφορίες και τεχνικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται, προκειμένου ένα σχολείο να μπορεί να λειτουργήσει ως ενδιάμεσος *Διαχειριστικός Κόμβος*.

Σενάρια Χρήσης των Διαχειριστικών Κόμβων:

1ο Σενάριο: Υποστήριξη στη Τάξη:

Διαθεσιμότητα του διαδραστικού εκπαιδευτικού υλικού από το Διαχειριστικό Κόμβο σε ενδεχομένως περισσότερες από μια τάξεις ταυτόχρονα, σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές. Αν το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει και videos, δυνατότητα “video on demand” σε πολλούς μαθητές μαζί. Αρχική εκτίμηση είναι ότι πρέπει οι Διαχειριστικοί Κόμβοι να υποστηρίζουν 4 τάξεις ταυτόχρονα, των 25 περίπου μαθητών, άρα να υποστηρίζουν ταυτόχρονα περίπου 100 εκπαιδευόμενους.

2ο Σενάριο: Υποστήριξη Υπηρεσιών Τηλεδιάσκεψης

Υποθέτουμε κάποια μορφή τηλεδιάσκεψης τόσο όταν ο εκπαιδευτικός κάνει μάθημα σε μαθητές που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές (εκπαίδευση από απόσταση) όσο και όταν γίνεται (τοπική) επιμόρφωση εκπαιδευτικών.

Το κατά πόσο ο διαχειριστικός κόμβος, πέραν του κατάλληλου διακομιστή (server) θα διαθέτει και *Αίθουσα Τηλεδιάσκεψης* για τοπικό ακροατήριο μαζί με τη δυνατότητα τηλεδιάσκεψης είναι ένα άλλο ερώτημα. Σίγουρα θα ήταν πολύ χρήσιμο ο Διαχειριστικός Κόμβος να έχει αίθουσα, δεν απαιτείται όμως.

Στην περίπτωση της “καθαρής” τηλεδιάσκεψης, δηλαδή χωρίς τοπικό ακροατήριο, ο Internet Service Provider (ISP) του Διαχειριστικού Κόμβου θα υποστηρίζει κάποιο πρωτόκολλο multicasting.

Εννοείται ότι τα δύο παραπάνω σενάρια μπορούν να συνυπάρχουν.

Προδιαγραφές διακομιστών για την λειτουργία Διαχειριστικών Κόμβων σε επίπεδο χώρας ή ομάδας χωρών:

Ο διακομιστής (server) που θα προτείνουμε για τους κόμβους είναι:

- Processor: 2 CPUs Quad Core Xeon
- RAM: 8 GB of DDR3
- Storage: 1 TB in RAID1 or RAID5
- Λειτουργικό: επιθυμητό το Linux/Ubuntu 10.04
- Internet Bandwidth: ιδανικά οι ταχύτητες πρέπει να είναι 100Mbits/sec Uplink & 100Mbits/sec Downlink.

Τα σενάρια μπορούν να εξυπηρετηθούν (αλλά με φτωχή απόδοση, καθυστερήσεις, κλπ.) και με **10Mbits/sec upload και downlink** - και εννοείται με όλες τις ενδιάμεσες ταχύτητες. Η τεχνολογία που ο κάθε ISP χρησιμοποιεί (όνομα ταρίφας κλπ.) δεν έχουν σημασία, αρκεί να πετυχαίνονται **αξιόπιστα και σταθερά** οι παραπάνω ταχύτητες.

3.3 Πιλοτικά Σχολεία/ΤΕΓ και Σύνδεσμοι

Πιλοτικό Σχολείο μπορεί να είναι κάθε Σχολείο ή ΤΕΓ που **α)** διαθέτει τις στοιχειώδεις υποδομές, δηλαδή: Η/Υ, βιντεοπροβολείς (datapjector, bimmer) και πρόσβαση στο διαδίκτυο, **β)** εφαρμόζει τη Μέθοδο Ηλεκτρονικής Μάθησης και ανατροφοδοτεί τις Ομάδες Εργασίας του προγράμματος και **γ)** διαθέτει έναν κατάλληλο Εκπαιδευτικό-σύνδεσμο.

Σύμφωνα με τους σχεδιασμούς και τις αποφάσεις της πρώτης Συνάντησης Εργασίας, στις 11-12 Μαρτίου 2011, σε κάθε πιλοτικό σχολείο του Δικτύου θα υπάρχει ένας Σύνδεσμος.

Ο **Σύνδεσμος** είναι ένας ενεργός εκπαιδευτικός ο οποίος είναι συγχρόνως εξοικειωμένος με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου στην εκπαίδευση.

Αποστολή του είναι να λειτουργεί :

α) ως Σύνδεσμος μεταξύ του σχολείου του και των Ομάδων ανάπτυξης της Μεθόδου Ηλεκτρονικής Μάθησης, μέσα από την εφαρμογή της Μεθόδου στο σχολείο του και την ανατροφοδότηση των Ομάδων και

β) ως **Πολλαπλασιαστής**, δηλαδή να ενημερώνει και να υποστηρίζει τους συναδέλφους του στο σχολείο του και στην περιοχή του².

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του έργου και συγκεκριμένα στο «Σεμινάριο Επιμόρφωσης των Συνδέσμων του Δικτύου Σχολείων Ηλεκτρονικής Μάθησης» έχουν κληθεί προς επιμόρφωση τριάντα δύο εκπαιδευτικοί από δεκατρείς χώρες, οι οποίοι εκπροσωπούν συγκεκριμένα Σχολεία ή Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας.

Στο εν λόγω σεμινάριο, εκτός από την επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών-Συνδέσμων, **θα διερευνηθούν επίσης οι δυνατότητες και η ετοιμότητα κάθε Σχολείου/ΤΕΓ να ενταχθεί αμέσως στο Δίκτυο και να λειτουργήσει πιλοτικά από το σχολικό έτος 2011/12.**

Μια συνοπτική αξιολογική έκθεση και τα σημαντικότερα συμπεράσματα του σεμιναρίου θα παρουσιαστούν στη Διημερίδα από εκπροσώπους των συμμετεχόντων στο σεμινάριο, έτσι ώστε τα όποια αποτελέσματα του σεμιναρίου να εισρεύσουν στη Διημερίδα και να αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης σε ένα ευρύτερο επίπεδο συζήτησης.

---

² Ο Σύνδεσμος δεν πρέπει να είναι τεχνικός αντίθετα πρέπει να είναι εκπαιδευτικός. Όμως, σε μεγάλες σχολικές μονάδες η ύπαρξη τόσο Εκπαιδευτικού-συνδέσμου όσο και Τεχνικού-συνδέσμου όχι μόνο δεν αποκλείεται, αλλά είναι και επιθυμητή.

4. Μαθησιακές διαδρομές και περιεχόμενο Ηλεκτρονικής Μάθησης

Όπως αναφέρθηκε ήδη στο κεφάλαιο 2.2, το σύστημα Η.Μ. σχεδιάζεται έτσι, ώστε να εξυπηρετεί τις ανάγκες τουλάχιστον δύο μεγάλων ομάδων μαθητών:

1. Μαθητές με πολύ περιορισμένες έως μηδενικές γνώσεις στην ελληνική, οι οποίοι αρχίζουν σε ηλικία 6/7 ετών να την μαθαίνουν.
2. Μαθητές αντίστοιχου γλωσσικού επιπέδου, αλλά σε ηλικία 12 ετών και άνω.

Η **διαδρομή** που θα ακολουθεί κάθε ομάδα μαθητών, αλλά και κάθε Χρήστης ανάλογα με την **ηλικία** του και το **επίπεδο ελληνομάθειας**, καθώς και το εκπαιδευτικό υλικό που θα αξιοποιηθεί για την ανάπτυξη του συστήματος Η.Μ. φαίνονται από τον πίνακα 3.

Πίνακας 3: Σειρά υλικού και διαδρομές Η. Μ.

Επίπεδο ΚΕΠΑ	Σειρά υλικού και διαδρομές	
	Α΄ Διαδρομή	Β΄ Διαδρομή
	Για παιδιά ηλικίας 6/7 ετών και άνω	Για παιδιά ηλικίας 12 ετών και άνω
A1	Μαργαρίτα, τεύχη 1 & 2	Μαθαίνω να διαβάζω και να γράφω
A2	Μαργαρίτα, τεύχη 3 & 4	Ελληνικά με την παρέα μου 1
B1	Μαργαρίτα, Τεύχη 5 & 6	Ελληνικά με την παρέα μου 2
B2	Ελληνικά με την παρέα μου 2 Βήματα Μπροστά, τεύχη 1 & 2	

Το αντίστοιχο υλικό για τη διδασκαλία-μάθηση *Στοιχείων Ιστορίας και Πολιτισμού* θα αντληθεί από τα βιβλία και CDROMs «*Μυθοχώρα*» και «*Ιστοριοδρομίες*».

Η ανάλυση του παρόντος κεφαλαίου υπερβαίνει τις δυνατότητες μου, δεδομένου ότι εδώ συναντώνται: η Παιδαγωγική, η Διδακτική, η Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία και η Επιστήμη Υπολογιστών.

Περιορίζομαι, λοιπόν, στην παράθεση του πίνακα 3 και παραπέμπω, συγχρόνως, στις εισηγήσεις των: *Σπαντιδάκη, Κατσιμαλή, Χατζηδάκη, Χατζηπαναγιωτίδου, Χουρδάκη και Νικολάου.*

5. Λειτουργίες Ηλεκτρονικής Μάθησης

Με βάση και τα αποτελέσματα του Σεμιναρίου για τους *Συνδέσμους του Δικτύου Σχολείων*, οι λειτουργίες της Μεθόδου Η.Μ. μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως:

- **Γεωγραφική κινητικότητα** και Η.Μ.: Επειδή δεν μπορούν πλέον οι Κοινότητες να παρακολουθούν τη γεωγραφική κινητικότητα των Ελλήνων και να δημιουργούν Σχολεία σε κάθε προάστιο ή μικρή πόλη, καθίσταται αναγκαία η χρήση της Μεθόδου Η.Μ.
- Αξιοποίηση της μεθόδου Η.Μ. από τους Κόμβους **για Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση**.
- Χρήση, για παράδειγμα, της Μεθόδου Η.Μ. στον Καναδά από μαθητές του Creditshool, οι οποίοι λόγω **τόπου κατοικίας** δεν μπορούν να φοιτούν στα Τμήματα
- Η Η.Μ. μπορεί να λειτουργεί ως **γέφυρα** μεταξύ των δύο μαθημάτων, δηλαδή από βδομάδα σε βδομάδα.
- Η Η.Μ. λειτουργεί **συμπληρωματικά** κυρίως στις μικρές τάξεις και ως **γέφυρα** μεταξύ δύο μαθημάτων στις μεγαλύτερες τάξεις.
- Η Η.Μ. μπορεί να λειτουργήσει ως **μέσο επικοινωνίας με την οικογένεια**.
- Η Η.Μ. μπορεί να λειτουργεί ως μέσο **συνεχούς επικοινωνίας μεταξύ δασκάλου και μαθητών** (Ό,τι στέλνω με e-mail στους μαθητές μου το διαβάζουν, ό,τι τους δίδω σε χαρτί όχι).
- Διασφάλιση μιας **συνεχούς επαφής των μη ελληνόγλωσσων μαθητών με την Ελληνική**, μέσω διαδικτύου.
- Η Η.Μ. ως υποστηρικτικό μέσο κυρίως για τη **διδασκαλία Στοιχείων Ιστορίας** και Πολιτισμού, για τα οποία δεν υπάρχει επαρκής χρόνος.
- Συντονισμός των φορέων μεταξύ τους και δημιουργία μιας «Εικονικής Κοινότητας Φορέων».

6. Χρονοδιαγράμματα και σχεδιασμός των εργασιών

Υπογραμμίζεται, ότι η παρούσα Δημερίδα τοποθετείται χρονικά στη μέση του χρόνου που έχει προβλεφθεί στο Τεχνικό Δελτίο Έργου (ΤΔΕ) για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού για την Η.Μ.

Τα αποτελέσματα της Δημερίδας σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα των μελετών που βρίσκονται σε εξέλιξη θα αποτελέσουν την επιστημονική βάση πάνω στην οποία θα στηριχθούν ο συνολικός σχεδιασμός, η ανάπτυξη και η εφαρμογή της Μεθόδου Ηλεκτρονικής Μάθησης.

Τα αποτελέσματα της Δημερίδας και το Τεχνικό Δελτίο Έργου (ΤΔΕ) θα αποτελέσουν επίσης τη βάση για τον ακριβή προγραμματισμό και την κατανομή των εργασιών, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν

α) μέχρι το τέλος του 2011 και

β) μέχρι τον Ιούλιο του 2012

και θα κινηθούν στους **άξονες, δράσεις και υποδράσεις** του έργου, όπως αυτά αποτυπώνονται στο Πίνακα 1^α, στο Παράρτημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1α: Θεματικοί άξονες, δράσεις και υποδράσεις του έργου Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση στη Διασπορά
ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ, ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ
ΑΞΟΝΑΣ Α: Παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και Προγράμματα Σπουδών (δράση 4, σύμφωνα με την προκήρυξη).
<i>A1 Αναμόρφωση και έκδοση του ήδη παραχθέντος εκπαιδευτικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή</i>
<i>A2 Παραγωγή νέου αναγκαίου υλικού σε έντυπη και ψηφιακή μορφή</i>
<i>A3 Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για εξ αποστάσεως εκπαίδευση</i>
<i>A3α A1 ΚΕΠΑ</i>
<i>A3β A2 ΚΕΠΑ</i>
<i>A3γ B1 ΚΕΠΑ</i>
<i>A3δ B2 ΚΕΠΑ</i>
<i>A3ε Υλικό για μυθολογία (Μυθοχώρα)</i>
<i>A3στ Υλικό για Ιστορία Πολιτισμό (Ιστοριοδρομίες)</i>
ΑΞΟΝΑΣ Β: Επιμόρφωση εκπαιδευτικών- συμβατική και εξ αποστάσεως (δράση 6, και εν μέρει δράση 5, σύμφωνα με την προκήρυξη)
<i>B1 Επιμόρφωση αποσπώμενων εκπαιδευτικών</i>
<i>B2 Επιμόρφωση ομογενών εκπαιδευτικών</i>
<i>B3 Μετεκπαίδευση εκπαιδευτικών από Αυστραλία, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας της Νότιας Αυστραλίας και το Flinders University</i>
<i>B4 Τηλεπιδιόρθωση</i>

<p>ΑΞΟΝΑΣ Γ: Υποδομές και μεθοδολογία ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) (δράσεις 1, 2, 3 και 5, σύμφωνα με την προκήρυξη)</p>
<p>Γ1 Επιχειρησιακός Σχεδιασμός του πλαισίου της ελληνόγλωσσης διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στη διασπορά (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση)</p>
<p><i>Γ1α Οργανωτικός σχεδιασμός</i></p>
<p><i>Γ1β Παιδαγωγικός σχεδιασμός</i></p>
<p>Γ2 Συγκρότηση και λειτουργία κοινοτήτων μάθησης</p>
<p><i>Γ2α Συγκρότηση και λειτουργία κοινοτήτων</i></p>
<p><i>Γ2β Επισκέψεις και ανταλλαγές μαθητών</i></p>
<p>Γ3 Πλαίσιο σπουδών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης/επιμόρφωσης</p>
<p><i>Γ3α: Βάση δεδομένων του υλικού</i></p>
<p><i>Γ3β: Περιβάλλον εκπαιδευτικού</i></p>
<p><i>Γ3γ: Περιβάλλον μαθητή</i></p>
<p>Γ4 Τηλεκπαίδευση μαθητών/εκπαιδευτικών/γονιών της διασποράς στην ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό</p>